A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2011. június 22.*

A C-399/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) a Bírósághoz 2009. október 16-án érkezett, 2009. szeptember 23-i határozatával terjesztett elő az előtte

Marie Landtová

és

a **Česká správa sociálního zabezpečení**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, K. Schiemann (előadó), L. Bay Larsen, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

* Az eljárás nyelve: cseh.

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,
hivatalvezető: K. Malaček tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. november 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M. Landtová képviseletében V. Vejvoda advokát,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek és D. Hadroušek, meghatalmazotti minőségben,

– a szlovák kormány képviseletében B. Ricziová, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében K. Walkerová és V. Kreuschitz, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. március 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 12. cikk, az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet,

3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, valamint a 2006. április 5-i 629/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 114., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 3. cikke (1) bekezdésének, a 7. cikke (2) bekezdése c) pontjának, a 10. cikkének és a 46. cikkének, valamint az 1408/71 rendelet III. melléklete A. része 6. pontjának értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a M. Landtová, aki a Cseh Köztársaság állampolgára és e tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, valamint a Česká správa sociálního zabezpečení (cseh társadalombiztosítási szerv, a továbbiakban: správa) között a správa által M. Landtovának megítélt részleges öregségi nyugdíj összegének tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az 1408/71 rendelet nyolcadik preambulumbekezdése értelmében:

„mivel a Közösségen belül mozgó munkavállalók és önálló vállalkozók csak egyetlenegy tagállam szociális biztonsági rendszerébe tartozhatnak az alkalmazandó nemzeti jogszabályok átfedései és az ebből származó esetleges bonyodalmak elkerülése érdekében”.

4 Az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint „[e] rendelet különös rendelkezéseire is figyelemmel az e rendelet hatálya alá tartozó személyeket bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan kötelezettségek terhelik és ugyanolyan előnyök illetik [helyesen: kedvezmények illetik meg], mint az adott tagállam állampolgárait”.

5 Ugyanezen rendelet 6. cikke kimondja:

„A 7. és 8. cikk, valamint a 46. cikk (4) bekezdésének rendelkezéseire is figyelemmel e rendelet személyi hatálya és alkalmazási köre vonatkozásában felváltja azokat a szociális biztonsági egyezményeket, amelyek:

a) kizárólag két vagy több tagállamot [köteleznek];

[…]”

6 Az 1408/71 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének c) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A 6. cikk rendelkezései ellenére a következő rendelkezések továbbra is alkalmazandók:

[…]

c) a tagállamok által az e rendelet alkalmazásának időpontját megelőzően megkötött szociális biztonsági egyezmények egyes rendelkezései – amennyiben ezeket a rendelkezéseket a III. melléklet tartalmazza – feltéve, hogy a jogosultakra kedvezőbb rendelkezéseket állapítanak meg, vagy hogy sajátos történelmi helyzetből fakadnak és hatályuk időben korlátozott.”

7 Az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„A rendelet eltérő rendelkezéseinek hiányában az egy vagy több tagállam jogszabályai szerint megszerzett […] öregségi ellátás […] nem csökkenthető, nem módosítható, nem függeszthető fel, nem vonható vissza […] azzal az indoklással, hogy a jogosult egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, mint amely tagállam területén a fizetésre kötelezett intézmény található."

8 E rendeletnek „A szociális biztonsági egyezményeknek a rendelet 6. cikkétől függetlenül továbbra is alkalmazandó rendelkezései – a szociális biztonsági egyezmények azon rendelkezései, amelyek nem alkalmazhatók a rendelet hatálya alá tartozó valamennyi személyre" címet viselő III. melléklete az A. részének a „Cseh Köztársaság – Szlovákia" címet viselő 6. pontjában hatályban tartja többek között a Cseh Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között 1992. október 29-én megkötött, a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság 1992. december 31-i kettéválása utáni helyzet rendezésére szánt intézkedésekre vonatkozó kétoldalú megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) 20. cikkét.

A megállapodás

9 A megállapodás 20. cikkének (1) bekezdése értelmében „a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság kettéválásának napját megelőzően szerzett biztosítási időt azon részes államban szerzett biztosítási időként kell figyelembe venni, amelynek területén az érintett munkáltatója a kettéválás napján vagy azt megelőzően utoljára székhellyel rendelkezett".

A nemzeti jog

10 A Cseh Köztársaság alkotmánya (1/1993. sz. alkotmányos törvény) 89. cikkének (2) bekezdése értelmében „[az Ústavní soud] végrehajtható határozatai minden hatóságra és személyre nézve kötelezők".

11 A nyugdíjbiztosításról szóló 155/1995. sz. törvény 28. cikke szerint „a biztosított személynek joga van az öregségi nyugdíjra, ha megszerezte a szükséges biztosítási időt és betöltötte az előírt életkort, valamint amennyiben szükséges, eleget tesz az e törvényben meghatározott egyéb feltételeknek".

12 Az Ústavní soud (alkotmánybíróság) 2005. január 25-én hozott határozatában (III. ÚS 252/04., a továbbiakban: az Ústavní soud határozata) megállapította, hogy a megállapodás 20. cikkének (1) bekezdését úgy kell alkalmazni, hogy „amennyiben valamely cseh állampolgár megfelel a nyugdíjra való jogosultság törvényi feltételeinek, és e nyugdíj a (cseh) nemzeti jog értelmében magasabb összegű, mint a [megállapodás] szerinti nyugdíj, a [správának] gondoskodnia kell arról, hogy az öregségi nyugdíj elérje a nemzeti jogszabályok szerinti magasabb összegű ellátást, és döntenie kell a megállapodásban részes másik fél által fizetett öregségi nyugdíj összegének kiegészítéséről, figyelembe véve a [megállapodás] alapján a megállapodásban részes másik fél által fizetett öregségi nyugdíj összegét annak elkerülése érdekében, hogy két ugyanolyan jellegű, ugyanazon okokból biztosított öregségi nyugdíj két különböző [társadalombiztosítási szervtől való] kétszeri felvételére kerülhessen sor".

13 A cseh állampolgárságra vonatkozó feltételen kívül az Ústavní soud a fent említett számítási módszer alkalmazását egy másik – azzal együttesen érvényesülő – feltételnek is alárendelte, nevezetesen annak, hogy az ellátás igénylőjének a Cseh Köztáraság területén kell lakóhellyel rendelkeznie.

Az alapeljárásbeli jogvita tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 A Cseh Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező cseh állampolgár M. Landtová 1964-től 1992. december 31-ig a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság területén dolgozott. Ez utóbbi állam kettéválását követően M. Landtová 1993. augusztus 31-ig a Szlovák Köztársaság, majd 1993. szeptember 1-jétől a Cseh Köztársaság területén állt alkalmazásban.

15 2006. június 20-án a správa 2006. március 31-i hatállyal részleges öregségi nyugdíjban (a továbbiakban: öregségi ellátás) részesítette M. Landtovát.

16 A správa a megállapodás 20. cikke alapján meghatározta az öregségi ellátás összegét, és megállapította, hogy a M. Landtová által 1992. december 31-ig megszerzett biztosítási időt a szlovák szociális biztonsági rendszer szerint kell figyelembe venni, mivel a munkáltatójának székhelye a Szlovák Köztársaság területén volt.

17 2006. augusztus 14-én M. Landtová a Městský soud v Praze (prágai városi bíróság) előtt kifogásolta a számára megállapított öregségi ellátás összegét, mivel szerinte a správa nem vette figyelembe az általa megszerzett teljes biztosítási időt.

18 2007. május 23-án a Městský soud v Praze az Ústavní soud azon határozata alapján helyezte hatályon kívül a správa határozatát, amely szerint, amennyiben valamely cseh állampolgár eleget tesz az öregségi ellátásra való jogosultság törvényi feltételeinek, és a nemzeti jog a megállapodás alapján számolt ellátásnál magasabb összegű ellátásra jogosítja, a správának a magasabb összegű ellátásnak megfelelő összegben

való részesítést kell biztosítania. Következésképpen a Městský soud v Praze arra a következtetésre jutott, hogy a správa által a M. Landtovának fizetett öregségi ellátást ki kell igazítani annak érdekében, hogy az elérje azt az összeget, amelyre az alapeljárás felperese akkor tarthatott volna igényt, ha a teljes biztosítási időt 1992. december 31. előtt a Cseh Köztársaság szociális biztonsági rendszerében szerezte volna.

19 A správa felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) elé.

20 2008. január 16-án a Nejvyšší správní soud hatályon kívül helyezte a Městský soud v Praze ítéletét, és ismételt elbírálásra visszautalta elé az ügyet. A Nejvyšší správní soudnak kételyei támadtak az Ústavní soud határozatának és a cseh állampolgároknak az abban biztosított elsőbbségi bánásmód elvének az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott egyenlő bánásmód elvével való összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

21 A Městský soud v Praze fenntartotta az álláspontját, és az Ústavní soud említett határozatára támaszkodva megállapította, hogy a správának ki kell igazítania az alapeljárás felperesének nyújtott öregségi ellátás összegét annak érdekében, hogy az elérje azt az összeget, amelyben a felperes akkor részesülhetett volna, ha kizárólag a cseh szociális biztonsági rendszerben lett volna biztosított.

22 A správa ismét felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Nejvyšší správní soud elé, azzal érvelve, hogy az öregségi ellátások kiigazítására vonatkozó kötelezettségnek kizárólag a Cseh Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező azon cseh állampolgárokra való alkalmazása, akiknek a Cseh és Szlovák Köztársaság idejében megszerzett biztosítási idejét a megállapodás 20. cikke alapján veszik figyelembe, ellentétes az 1408/71 rendelet 3. cikkében kimondott egyenlő bánásmód elvével. Ezenkívül e kötelezettség a

szlovák biztosítási időknek a cseh öregségi ellátás összegének megállapítása céljából való figyelembevételét is maga után vonja, jóllehet ugyanazon idő kétszeres figyelembevétele az 1408/71 rendelet 12. cikke értelmében tilos.

23 A Nejvyšší správní soud szerint az Ústavní soud határozata alapján a správa figyelembe veszi az ellátás igénylője által a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság szociális biztonsági rendszerében megszerzett biztosítási időt, a szlovák társadalombiztosítási szervnek a megállapodás 20. cikke értelmében e tekintetben fennálló hatásköre ellenére. Az ilyen eljárás nemcsak azon kritérium módosítását vonhatja maga után, amelynek célja az érintett biztosítási idő figyelembevételére illetékes állam meghatározása, hanem egy és ugyanazon biztosítási idő kétszeres figyelembevételéhez is vezethet.

24 Noha a kérdést előterjesztő bíróság nem vitatja azt a tényt, hogy M. Landtová teljesíti az öregségi ellátás összegének kiigazításához szükséges valamennyi előzetes feltételt, úgy véli, hogy az EK 12. cikkel és az 1408/71 rendelet 3. cikkével ellentétes a cseh állampolgárságra vonatkozó feltétel, amely természeténél fogva hátrányosan kezeli más tagállamok állampolgárait, amennyiben azok eleget tesznek a szóban forgó ellátásra való jogosultság egyéb feltételeinek. Felmerül az a kérdés is, hogy a lakóhely feltétele összeegyeztethető-e az 1408/71 rendelet 10. cikkének (1) bekezdésével.

25 Ilyen körülmények között a Nejvyšší správní soud felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni [az 1408/71/EGK rendelet] 7. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összefüggésben értelmezett III. melléklete A. részének 6. pontját – amely szerint a munkavállalók által a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság szociális biztonsági rendszerében 1992. december 31-ig szerzett biztosítási

idő figyelembevételére illetékes jogutód állam meghatározására vonatkozó kritérium továbbra is alkalmazandó marad –, hogy az kizárja a nemzeti jog azon szabályának alkalmazását, amely szerint a cseh társadalombiztosítási szervnek az ellátásra való jogosultság és annak összege tekintetében teljes egészében figyelembe kell vennie a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság területén 1992. december 31-ig szerzett biztosítási időt, még akkor is, ha a fenti kritériumnak megfelelően a szlovák társadalombiztosítási szerv rendelkezik illetékességgel ennek figyelembevételére?

2) Ha az első kérdésre nemleges válasz adandó, úgy kell-e értelmezni az [1408/71/EGK rendelet] 3. cikkének (1) bekezdésével, 10. és 46. cikkével összefüggésben értelmezett EK 12. cikket, hogy az kizárja, hogy a Cseh és Szlovák Köztársaság szociális biztonsági rendszerében 1992. december 31-ig szerzett biztosítási időt, amelyet már egyszer ugyanolyan mértékben figyelembe vettek a Szlovák Köztársaság szociális biztonsági rendszerében való ellátások céljából, a fenti nemzeti jogszabály alapján csak a Cseh Köztársaságnak, a területén lakóhellyel rendelkező állampolgárai tekintetében lehessen teljes egészében figyelembe venni az öregségi ellátásra való jogosultság és annak összege megállapítása során?"

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

26 A Szlovák Köztársaság kétségeket fogalmaz meg az előterjesztett kérdések elfogadhatóságával kapcsolatban, azzal érvelve, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése nem befolyásolja az alapeljárásbeli jogvita kimenetelét, és semmilyen összefüggésben nincs az említett jogvita tényállásával vagy tárgyával, mivel M. Landtová megfelel a cseh

öregségi ellátás kiegészítéséhez szükséges összes azon előzetes feltételnek, amelyet az Ústavní soud határozata fogalmaz meg, és ezért nem éri őt semmilyen hátrányos megkülönböztetést.

27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és ha igen, a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e (lásd többek között a C-466/04. sz. Acereda Herrera-ügyben 2006. június 15-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5341. o.] 41. pontját).

28 Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (lásd ebben az értelemben a C-379/98. sz. PreussenElektra-ügyben 2001. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-2099. o.] 38. pontját és a C-169/07. sz. Hartlauer-ügyben 2009. március 10-én hozott ítélet [EBHT 2009. I-1721. o.] 24. pontját). Nem ez a helyzet többek között, ha a Bíróság elé terjesztett probléma tisztán hipotetikus jellegű, vagy amennyiben az uniós szabálynak a nemzeti bíróság által kért értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával (lásd ebben az értelemben a C-92/09. és C-93/09. sz., Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben 2010. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-11063. o.] 40. pontját).

29 Márpedig – ahogy azt az indítványa 30. pontjában a főtanácsnok megállapítja – a jelen ügyben nem ez a helyzet. Annak ellenére, hogy M. Landtová számára előnyös az Ústavní soud határozatának alkalmazása, mind a správa, mind a kérdést előterjesztő bíróság megkérdőjelezte az említett határozatot.

30 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet tehát elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

31 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1408/71 rendelet III. melléklete A. része 6. pontjának – a rendelet 7. cikke (2) bekezdésének c) pontjával együttesen értelmezett – rendelkezéseivel ellentétes-e az olyan nemzeti szabály, mint amely az alapeljárásban szerepel, és amelynek értelmében az öregségi ellátást ki kell egészíteni, amennyiben annak az egyezmény 20. cikke alapján meghatározott összege alacsonyabb, mint az az összeg, amelyet akkor nyújtottak volna, ha az öregségi nyugdíjat a Cseh Köztársaság jogszabályai alapján számították volna ki.

32 Emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet fent említett rendelkezéseinek az a következménye, hogy hatályban marad a megállapodás 20. cikke, amely szerint a társadalombiztosítási ellátások megítélésére alkalmazandó rendszer és illetékes hatóság meghatározásának kritériuma a munkáltató székhelye szerinti ország a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság kettéválása időpontjában.

33 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az előterjesztett első kérdés az azon veszélyhez kapcsolódó aggályok miatt fogalmazódott meg, hogy az Ústavní soud határozatának alkalmazása egy és ugyanazon biztosítási idő kétszeres figyelembevételéhez vezet, és megváltoztatja a megállapodás említett 20. cikkéből következő kritériumot.

34 Ahogy az a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, az Ústavní soud szerint a megállapodás 20. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely cseh állampolgár eleget tesz a nyugdíjra való jogosultság törvényi feltételeinek, és e nyugdíj a cseh

jog értelmében magasabb összegű, mint a megállapodás szerinti nyugdíj, a správának gondoskodnia kell arról, hogy az e személy által kapott öregségi nyugdíj összege elérje a nemzeti jogszabályok szerinti magasabb összegű ellátást, és következésképpen – amennyiben szükséges – ki kell egészítenie a megállapodásban részes másik fél által fizetett öregségi nyugdíjat. A správa arra is köteles, hogy figyelembe vegye a megállapodás alapján a megállapodásban részes másik fél által fizetett öregségi nyugdíj összegét annak elkerülése érdekében, hogy két ugyanolyan jellegű ugyanazon okokból biztosított öregségi nyugdíj két különböző társadalombiztosítási szervtől való kétszeri felvételére kerülhessen sor.

35 Az Ústavní soud ítélkezési gyakorlatából egyértelműen az következik, hogy a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság kettéválásának napját megelőzően szerzett biztosítási idő figyelembevétele szempontjából a cseh és szlovák társadalombiztosítási szervek között a hatáskörök elosztására vonatkozó az a szabály, amelyet a megállapodás 20. cikke állapított meg, nem sérül és nem változik meg, mivel az Ústavní soud ítélkezési gyakorlatának mindössze az célja, hogy megemelje a megállapodás alapján nyújtott cseh öregségi ellátás összegét annak érdekében, hogy az elérje azt az összeget, amelyet kizárólag a belső jog alapján nyújtottak volna.

36 Ahogy azt a főtanácsnok az indítványa 37. pontjában megállapította, az alapeljárásban szereplő ellátáskiegészítés nem kérdőjelezi meg sem az alkalmazandó rendszert, sem a megállapodásban kijelölt hatóság illetékességét, hanem egyszerűen lehetővé teszi, hogy e megállapodás alapján a másik társadalombiztosítási szervtől az általános ellátáson felül kiegészítő ellátást lehessen igényelni.

37 Ahogyan azt az Európai Bizottság állítja, az Ústavní soud mindössze azt állapítja meg, hogy a megállapodás 20. cikke alapján nyújtott cseh öregségi ellátás összegét hozzá kell igazítani ahhoz az összeghez, amelyet akkor kaphatott volna a biztosított, ha ezen ellátás összegét kizárólag a belső jog szabályai alapján számították volna ki, amennyiben ez utóbbi ellátás összege magasabb, mint az egyezmény rendelkezései értelmében kapott ellátásé.

38 Következésképpen nem a párhuzamos cseh öregségi ellátás megítéléséről vagy pedig egy és ugyanazon biztosítási idő kétszeres figyelembevételéről van szó, hanem mindössze a különböző eredetű ellátások közötti, objektíven fennálló különbség kiküszöböléséről.

39 Meg kell állapítani, hogy e megközelítés lehetővé teszi az alkalmazandó „nemzeti jogszabályok átfedései[nek]" elkerülését az 1408/71 rendelet nyolcadik preambulumbekezdésében kifejtett célnak megfelelően, és nem ellentétes a hatáskörelosztásnak a megállapodás 20. cikkében megállapított kritériumával, amelyet az 1408/71 rendeletnek a III. melléklete A. részének 6. pontjával együttesen értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének c) pontja is fenntart.

40 A fentiekre tekintettel az előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1408/71 rendelet III. melléklete A. része 6. pontjának – a rendelet 7. cikke (2) bekezdésének c) pontjával együttesen értelmezett – rendelkezéseivel nem ellentétes az olyan nemzeti szabály, mint amely az alapeljárásban szerepel, és amelynek értelmében az öregségi ellátást ki kell egészíteni, amennyiben annak az egyezmény 20. cikke alapján meghatározott összege alacsonyabb, mint az az összeg, amelyet akkor nyújtottak volna, ha az öregségi nyugdíjat a Cseh Köztársaság jogszabályai alapján számították volna ki.

A második kérdésről

A hátrányos megkülönböztetés fennállásáról

41 Az előterjesztett második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében annak megvizsgálását kéri, hogy az Ústavní soud határozata, amely kizárólag a Cseh Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező cseh állampolgárok tekintetében teszi lehetővé

az öregségi ellátás kiegészítésének nyújtását, az EK 12. cikkel, valamint az 1408/71 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és 10. cikkének együttesen értelmezett rendelkezéseivel összeegyeztethetetlen hátrányos megkülönböztetéshez vezet-e.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének célja az EK 39. cikkel összhangban a rendelet hatálya alá tartozó személyek szociális biztonsága terén az állampolgárságukra való tekintet nélkül történő egyenlőség biztosítása, megszüntetve a tagállamok nemzeti jogszabályaiból eredő bármiféle hátrányos megkülönböztetést (a C-332/05. sz. Celozzi-ügyben 2007. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-563. o.] 22. pontja).

43 Márpedig az iratokból kétségtelenül az tűnik ki, hogy az Ústavní soud határozata állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést valósít meg a saját állampolgárok és más tagállamok állampolgárai között.

44 Ami a Cseh Köztársaság területén való lakóhelyhez kötött feltételt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt egyenlő bánásmód elve nemcsak a szociális biztonsági rendszerek kedvezményezettjeinek állampolgársága alapján történő nyilvánvaló hátrányos megkülönböztetést tiltja, de minden rejtett módon való hátrányos megkülönböztetést is, amelyek egyéb megkülönböztető kritériumok alkalmazása által végül ténylegesen ugyanarra az eredményre vezetnek (a fent hivatkozott Celozzi-ügyben hozott ítélet 23. pontja).

45 Közvetetten hátrányos megkülönböztetésnek kell tehát tekintetni a nemzeti jog azon előírásait, amelyek – bár az állampolgárságra való tekintet nélkül alkalmazandóak – lényegében vagy jelentős részben a migráns munkavállalókat érintik, illetve azokat a mindenkire egyaránt hatályos előírásokat, amelyeket a hazai munkavállalók a migráns munkavállalóknál könnyebben tudnak teljesíteni, illetve amelyek esetében különösen fennáll a kockázat, hogy ez utóbbiakat hátrányosan érinti (a fent hivatkozott Celozzi-ügyben hozott ítélet 24. pontja).

46 Ez a helyzet a lakóhelyhez kötött olyan feltétel esetében, mint amely az alapeljárásban szerepel, és amely alapvetően érinti a származásuk szerinti tagállamtól eltérő tagállam területén lakóhellyel rendelkező migráns munkavállalókat.

47 A Bíróság elé nem terjesztettek egyetlen olyan tényezőt sem, amely igazolná az ilyen hátrányosan megkülönböztető bánásmódot.

48 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése megfogalmazza a lakóhellyel kapcsolatos kikötések eltörlésének elvét az érdekeltek olyan károktól való megóvása mellett, amelyek lakóhelyüknek egyik tagállamból a másikba történő áthelyezéséből eredhetnek.

49 A fentiekből következően az Ústavní soud határozata állampolgárságon alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetést, valamint állampolgárságon alapuló – a lakóhely szerinti kritériumból eredő – közvetett hátrányos megkülönböztetést is megvalósít azok terhére, akik a szabad mozgáshoz való jogukkal éltek.

A hátrányos megkülönböztetés megállapításának következményeiről

50 Annak megállapítását követően, hogy az Ústavní soud határozatából eredő szabály hátrányos megkülönböztetést valósít meg, le kell vonni az ebből eredő gyakorlati következményeket mind az e szabály alkalmazása következtében hátrányosan kezelt személyek, mind pedig azok tekintetében, akik M. Landtovához hasonlóan annak kedvezményezettjei voltak.

51 Ami az egyenlő bánásmód elvének megsértéséből az olyan helyzetben fakadó következményeket illeti, mint amely az alapeljárásban fennáll, emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben megállapítható az uniós joggal ellentétes hátrányos megkülönböztetés,

és amíg az egyenlő bánásmódot visszaállító intézkedéseket nem fogadják el, az egyenlőség elvének tiszteletben tartása csak úgy biztosítható, ha a hátrányos helyzetbe hozott személyeknek biztosítják ugyanazokat az előnyöket, amelyekben a kedvezményezett csoporthoz tartozó személyek részesülnek, és az uniós jog helyes alkalmazása hiányában e szabályozás marad az egyetlen érvényes hivatkozási rendszer (lásd a C-18/95. sz. Terhoeve-ügyben 1999. január 26-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-345. o.] 57. pontját).

52 Az Ústavní soud határozata hátrányosan megkülönböztető jellege megállapításának az olyan személyekre gyakorolt hatását illetően, mint M. Landtová, aki az e határozatból eredő szabály által kedvezményezett személyek csoportjába tartozik, meg kell állapítani, hogy a hatályos nemzeti jog szerint a nyugdíj megítélésére hatáskörrel rendelkező hatóság jogszerűen ugyan nem tagadhatja meg a kiegészítésnek a hátrányosan kezelt személyeknek való nyújtását, semmi sem akadályozza meg azonban azt, hogy e hatóság továbbra is biztosítsa e jogot azon személyek csoportjának, akik a nemzeti szabályok alapján korábban abban részesültek.

53 Az uniós jog alapvető elveinek tiszteletben tartása mellett nem ellentétesek uniós joggal az olyan intézkedések, amelyek az egyenlő bánásmódot a korábban előnyben részesített személyek kedvezményeinek csökkentésével állítja vissza (lásd a C-200/91. sz. Coloroll Pension Trustees ügyben 1994. szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 1994., I-4389. o.] 33. pontját). Mindazonáltal az ilyen intézkedések elfogadása előtt az uniós jog egyáltalán nem követeli meg, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló szociális védelmi kiegészítésben már részesülő személyek csoportjától megvonják e kiegészítést.

54 A fentiekre tekintettel az előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1408/71 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és a 10. cikkének együttesen értelmezett rendelkezéseivel ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabály, amely kizárólag a Cseh Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező cseh állampolgárok tekintetében teszi lehetővé az öregségi ellátás kiegészítésének nyújtását, ám ennek az uniós jog szempontjából nem szükségszerű következménye az, hogy az e két feltételnek megfelelő személytől megvonják az említett kiegészítést.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint a 2006. április 5-i 629/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet III. melléklete A. része 6. pontjának – a rendelet 7. cikke (2) bekezdésének c) pontjával együttesen értelmezett – rendelkezéseivel nem ellentétes az olyan nemzeti szabály, mint amely az alapeljárásban szerepel, és amelynek értelmében az öregségi ellátást ki kell egészíteni, amennyiben annak a Cseh Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között 1992. október 29-én megkötött, a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság 1992. december 31-i kettéválása utáni helyzet rendezésére szánt intézkedésekre vonatkozó kétoldalú megállapodás 20. cikke alapján meghatározott összege alacsonyabb, mint az az összeg, amelyet akkor nyújtottak volna, ha az öregségi nyugdíjat a Cseh Köztársaság jogszabályai alapján számították volna ki.

2) A 629/2006 rendelettel módosított 1408/71 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és a 10. cikkének együttesen értelmezett rendelkezéseivel ellentétes az alapeljárásban szereplő olyan nemzeti szabály, amely kizárólag a Cseh

Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező cseh állampolgárok tekintetében teszi lehetővé az öregségi ellátás kiegészítésének nyújtását, ám ennek az uniós jog szempontjából nem szükségszerű következménye az, hogy az e két feltételnek megfelelő személytől megvonják az említett kiegészítést.

Aláírások